

Eettinen osaaminen:

Pyrin kaikessa toiminnassani yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden toteutumiseen. Oikeudenmukaisuus on tärkeää yksittäisen oppilaan kohtaamisessa ja siihen kiteytyvät esimerkiksi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen (OAJ, 2025). Koen tärkeänä oppilaiden yksilöllisen kohtaamisen ja pysähtymisen. Näen, että opettajan työssä yksi tärkeimmistä asioista on turvallisuuden tunteen takaaminen oppilaille opetuksessani. Näkemykseni mukaan säännöt ja normit ovat tärkeitä silloin, kun niiden tarkoitus on edistää yleistä hyvinvointia, eikä esimerkiksi nostaa ketään toisen yläpuolelle tai ajaa jonkun yksilön etua yli yleisen edun.

Opettajan työssä on mahdollista kokea monenlaisia arvoriistiriitoja esimerkiksi perheiden suunnalta ja siksi on todella tärkeää tuntea perusopetuslaki ja opetussuunnitelma, jotta pystyy toimimaan niiden antamien raamien mukaan. Kun toiminta on opetussuunnitelman mukaista, ei esimerkiksi huoltajien mielipiteitä tarvitse murehtia. Opettajalla on vapaus omaan arvomaailmaansa, mutta opetustyössä opettajaa sitoo lainsäädäntö ja opetussuunnitelma (OAJ, 2025).

Tieteellinen osaaminen:

Näen oppijan erityisesti kognitiivisen oppimiskäsityksen näkökulmasta, eli että oppija on itse aktiivinen tiedon prosessoija. Osallistava pedagogiikka, jonka ytimessä on oppilaan aktiivinen osallistuminen ja toimijuus kannustaa oppimisen tavoitteiden ja prosessien jakamiseen (Krokmors, 2017). Osallisuus on kokonaisvaltainen kasvatusfilosofia, jossa toteutuvat aito dialoginen vuorovaikutus, yhteisöllisyys, vastavuoroinen kunnioitus sekä

ajatus lapsuudesta itseisarvona ja lapsesta aktiivisena toimijana (Kataja ym., 2018). Tähän pohjaten ajattelen vahvasti humanistisen ihmiskäsityksen näkökulmasta, eli ajattelen että voin opettajana tukea oppilaiden halua oppia, mutta että oppilaat ovat lopulta itse vastuussa oman elämän merkityksellisyyden luomisesta. Oppilaat saavat mahdollisuuden toimia aloitteellisesti, ottaa vastuuta ja tehdä päätöksiä (Krokfors, 2017). Kun oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa arkensa sisältöihin, hän sitoutuu toimintaan enemmän ja sitä kautta myös oppii paremmin (Kataja ym., 2018). Jokaisella on vapaus valita olla kiinnostunut tai kiinnostumatta ja yksilöllä on mahdollisuus itse valita kiinnostuksen kohteensa, sillä oppilaat oppivat sekä formaaleissa että informaaaleissa ympäristöissä. Oppimisen kaikkiallisuus tuo koululle sekä haasteista että mahdollisuuksia ja sen ymmärtäminen ja perusta uusien pedagogisten käytänteiden luomiselle (Krokfors, 2017).

Pohjaan vahvasti opetustani positiiviseen pedagogiikkaan ja näen, että oppilas oppii parhaiten, kun hän uskoo itseensä, on onnellinen ja kokee olevansa turvassa. Näitä seikkoja tukee hyvään keskittyminen. Perustan valintani tutkimukseen ja luotan tieteeseen. Olen valmis muuttamaan näkemyksiäni, mikäli tutkimustieto niin ohjaa. Vahvimmillani olen oppiaineista äidinkielessä ja kirjallisuudessa, sekä kauttaaltaan erityisopetuksen näkökulmasta tarkastellessa.

Vuorovaikutusosaaminen ja moninaisuuteen liittyvä osaaminen

Koen, että vuorovaikutusosaaminen on vahvuuteni. Omaan kyvyn toimia rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa, koen olevani hyvin ratkaisukeskeinen, sopeutuvainen ja yhteistyökykyinen. Pystyn tunnistamaan tunteita ja ymmärtämään ihmisten tunneilmaisuuksiin liittyviä ja vaikuttavia tekijöitä. Osaan reflektoida kokemaani ja muuttaa toimintaani tarvittaessa suhteessa muihin ihmisiin. Kuuntelijana olen havainnoiva ja keskusteleva kuuntelija. Pysin osallistumaan ilmeillä, eleillä ja sanoilla, kun tilanne on sille sopiva. Pysin ymmärtämään vastapuolen näkemyksen ja vuorovaikuttamaan rakentavasti.

Kohtaan oppilaat, työkollegat ja vanhemmat aina läsnäololla ja kiireettömästi. Katson silmiini ja olen aidosti kiinnostunut toisen ihmisen näkemyksistä ja kokemuksista. En koe omaa ajatustani sen oikeammaksi kuin toisen ajatusta ja jätän tilaa erilaisille näkemyksille. Kuvailisin tätä dialogisuudeksi. Dialogisuudessa korostuvat

oppilaskeskeisyys, vastavuoroisuus ja kohtaaminen (Vuorikoski & Kiilakoski, 2005). Dialogisuutta suositellaankin pedagogiseksi toimintamuodoksi, sillä se voi edistää parhaimmillaan oppimista, oppilaiden autonomiaa ja vuorovaikutussuhteita (Vuorikoski & Kiilakoski, 2005). Koen omaavani myös vahvan moninaisuuteen liittyvän osaamisen. Näen kaikki ihmiset samanarvoisina ja tiedostan ihmisten tulevan erilaisista lähtökohdista. Näen kaikissa moninaisuutta ja ymmärrän sen, että jokainen ihminen on vieraassa kulttuurikontekstissa ikään kuin muukalainen.

Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

Seuraan paljon koulutuspolitiikkaa ja olen mukana OAJ:n paikallisyhdistyksen toiminnassa. Tämä vaikuttaa jossain määrin käsityksiini ja toimintaani opettajana. Arvostan koulutusta ja näen sen tärkeänä osana yhteiskunnan rakennetta. Viime aikoina paljon ovat puhututtaneet oppimisen tuen uudistus ja opettajien pätevyysvaatimukset. Kunnallis- ja aluevaalien läheisyys vaikuttavat poliitikkojen ulosantiin ja siihen, että yhtäkkiä monilla paikallisilla poliitikoilla on paljon tavallista enemmän sanottavaa koulutukseen liittyen.

Yhteiskunnallisena vaikuttajana olen itse hyvin koulutusmyönteinen ja pyrin edistämään yhdenvertaisuutta tukevia arvoja esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Opettajan autonomialla tulisi olla suunta ja tavoite esimerkiksi yhteiskunnallisten muutosten aikaansaanti ja tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden edistäminen (Fornaciari, 2020). Koulu ja koulutus rakentavat tulevaisuuden tekijöitä ja mikäli koulutus ei valmista oppilaita elämään, on yhteiskuntamme tulevaisuudessa suuren katastrofin äärellä. Ohjaan oppilaita kohti hyvin individualistista maailmaa, jossa jokainen on oman onnen seppä. Oppilailta oletetaan hyvin nuorella iällä käsitystä siitä, mitä he haluavat tulevaisuudelta ja miten he aikovat siihen päästä. Tällainen individualistinen, omaa pärjäämistä ja menestymistä korostava maailmankatsomus ei palvele luokanopettajan maailmankuvaa (Fornaciari, 2020).

Pedagoginen osaaminen

Havainnoin oppilaiden erilaisia tarpeita seuraamalla heitä paitsi oppitunneilla, myös niiden ulkopuolella. Ryhmän havainnoiminen on aktiivista toimintaa, joka vaatii sille varattua aikaa (Nikkola & Löppönen, 2014). Kun opin tuntemaan oppilaiden vuorovaikutustavat myös oppituntien ulkopuolella, opin ymmärtämään, mikä toiminta on oppilaalle ominaista ja mihin oppilas saattaisi tarvita luokassa vahvemmin tukea. Tuen tarpeita tunnistan erilaisten testausten avulla. Kun huoli herää esimerkiksi opillisella puolella, toteutan seulontatestauksen ja selvitän, onko tuen vahvistamiselle tarvetta. Jos kyseessä sitten on esimerkiksi toiminnan ohjauksen haaste, tuen oppilasta ohjaamalla hänen toimintaansa vahvemmin. Sanoitan tilanteita ja varmistan, että oppilas tietää, mitä häneltä odotetaan.

Myönteisen ilmapiirin rakentumista edistän omalla toiminnallani. Keskityn onnistumisiin ja nostan niitä esille. Kannustan oppilaita ja valan heihin uskoa itseensä. Sanoitan heille heidän omaa potentiaaliaan ja pyrin tekemään näkyväksi kaiken sen hyvän, mitä itse heissä näen. Oman esimerkkini avulla, myös luokka oppii puhumaan toisistaan kannustavasti ja rohkeasti. Tässä ryhmällä on valtava merkitys oppimiselle. Ryhmä, jossa toista kannustetaan, oppii ja haluaa yrittää, sillä onnistumiset tehdään näkyväksi. Tämä kuitenkin vaatii aikaa, jopa vuosia. Opettajana täytyy kyetä kärsivällisyyteen ja siihen, että antaa oppilaiden erilaisille vuorovaikutustyyyleille tilaa. Ryhmänä kasvaminen tarvitsee tilaa, pysyvyyttä ja aikaa, joka toisinaan saattaa näyttää jopa pysähtyneeltä (Nikkola & Löppönen, 2014).

Arvioinnilla on valtava merkitys oppimisen ohjaamisessa, sillä kannustava palaute ja arviointi ohjaavat oppilasta uskomaan itseensä ja yrittämään kovemmin. Onnistunut oppiminen vaatii sen, että tehtävä on palkitseva, eikä sen tekemiseen liity negatiivisia tunteita (Nurmi, 2013). Jos arviointi on vain arvosanoja ilman sanallista palautetta ja toivottuun suuntaan ohjaamista, saattaa se johtaa oppilaan käsityksien vääristymiseen itsestään. Kun oppilas saa tehtävän, käynnistyy hänessä erilaisia ajatuksia, joiden pohjana on aiemmat kokemukset ja muodostuneet käsitykset omista kyvyistä (Nurmi, 2013). Kun oppilas sitten saa palautetta oppimisestaan, arvioi hän siihen johtaneista syitä ja mikäli arviointi on myönteistä ja oppilas kokee onnistumisen johtuvan omista kyvyistä, seuraa siitä ylpeyden tunnetta ja myönteisen minäkuvan vahvistumista (Nurmi, 2013). Valmiudet esteettömän ja yksilöllistetyn oppimisen tukemiseen minulla on varsin hyvät, sillä varhaiskasvatuksen opettajataustan ansiosta ymmärrän lapsen kasvun ja

kehityksen kokonaisvaltaisuuden varhaislapsuudesta alkaen ja toisaalta erityisopettajataustan ansiosta ymmärrän tuen tarpeista, niiden tunnistamisesta ja tukemisesta paljon enemmän kuin tavallinen luokanopettaja.

Oppijan osallisuutta omaan koulunkäyntiinsä tuen varmistamalla, että oppilas ymmärtää, mitä häneltä odotetaan ja toivotaan. Sanoitan oppimisen tavoitteet selkeästi ja odotan oppilailta itseohjautuvuutta ja sopivalla tasolla vastuunottamista omasta oppimisesta. Ohjaan oppilaita suunnittelemaan omaa oppimista, ottamaan vastuuta oppimisen eri vaiheista ja arvioimaan omaa oppimista oppimisprosessin lopuksi. Näillä tavoilla uskon, että oppimisesta tulee mielekkäämpää ja motivoivampaa, kun ohjeet, säännöt ja kehotukset eivät tule ulkoapäin annettuina. Nämä seikat mahdollistavat myös kouluun kiinnittymisen. Kun koulunkäynti itsessään tuntuu merkitykselliseltä, oppilas kokee olevansa tärkeä osa ryhmää ja suhde opettajaan on avoin ja myönteinen, on koulussa vietetty aika paljon antoisampaa.

Hyvinvointia vahvistava osaaminen

Jaksamistani ja onnistumistani työssäni tukee innostava ja kannustava työyhteisö, jossa jokainen saa olla sellainen kuin on ja jokaisen henkilökohtaista kasvua tuetaan. Kun työyhteisön vuorovaikutus on avointa ja toimivaa, mahdollistaa se myönteisen ja toimivan työyhteisön (Puusa & Ala-Kortesmaa, 2019). Priorisoin tehtäviäni sen mukaan, mikä on akuutein asia hoitaa oppilaiden kannalta, missä on ensimmäisenä takaraja hämöttämässä ja mille on missäkin tilanteessa sopivasti aikaa. Käsittelen työssäni kokemiani vaikeita tunteita keskustelemalla niistä kollegoilleni ja esihenkilölleni. Tarvittaessa saatan keskustella asiasta myös esimerkiksi työterveyshoitajan tai työpsykologin kanssa. Näin olen joskus myös toiminut ja kokenut sen hyväksi asiaksi.

Opettajakollegoiden jaksamista olen tukenut sanoittamalla sitä, ettei kaikkea tarvitse saada valmiiksi samana päivänä ja ettei epäonnistumiset haittaa, sillä niitä tapahtuu meistä jokaiselle. Olen pyrkinyt auttamaan haastavissa tilanteissa parhaani mukaan ja tukenut kollegoita tilanteista selviytymisessä. Yhdessä tekeminen mahdollistaa yhdessä oppimisen ja menestymisen (Puusa & Ala-Kortesmaa, 2019).

Oppilaiden hyvinvointia, innostusta ja motivaatiota olen pystynyt edistämään antamalla tilaa keskustelulle ja pohdinnalle. Olen pyrkinyt luomaan kiireettömän ilmapiirin ja toimimaan siten, että minua olisi helppo lähestyä. Luokan ilmapiirillä on valtava vaikutus oppimisessa ja hyvinvoinnissa. Mikäli oppilaat eivät koe oloaan turvalliseksi ryhmässään, vaikuttaa se suoraan oppimistuloksiin ja oppilaiden kokemaan hyvinvointiin. Jotta turvallisuuden kokemus säilyisi, tulee opettajan tehdä aktiivisesti työtä ryhmän vuorovaikutustottumuksien parissa ja sanoittaa toisen kunnioittamiseen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä arvoja. Jos sitten havainnoin hyvinvoinnin heikkenemistä ympärilläni, pyrin tarttumaan tilanteeseen heti sen ilmetessä, kysymään kuinka voin olla avuksi ja keventämään opiskelutaakkaa oppilaalta, jotta tilaa ja aikaa kokemusten reflektoinnille vapautuisi, eikä kiire tai stressi estäisi palautumista. Samoin toimin myös omalla ja kollegoiden kohdalla. Kun hyvinvointi heikkenee, tulee jostakin keventää. Tätä kautta vapautuu tilaa ja aikaa hengähtää kuormittavien tunteiden kanssa ja mahdollisesti päästä käsiksi niitä aiheuttaneisiin ajatuksiin ja tilanteisiin. Kun juurisyyt saadaan selville, pystytään tarkemmin pohtimaan sitä, miten tilanteesta voidaan päästä eteenpäin.

Esteettinen osaaminen

Oppiminen herättää minussa innostusta ja onnistumisen kokemuksia. Kun tehtävien vaatimukset, tavoitteet ja edellytykset ovat minulle selkeät, pääsen helposti flow-tilaan ja minun on toisinaan jopa hieman vaikea lopettaa työskentelyä, vaikka minulla olisi jotakin muuta huomiotani vaativaa tehtävää. Oppiminen ja opiskeleminen on aina ollut minulle luontevaa ja innostavaa ja koen sen suurena voimavarana elämässä, sillä näen aina ympärilläni mahdollisuuksia oppia uutta.

Koen luontevimpana tapana ilmaista kokemuksiani ja oppimistani kirjoittamalla niistä. Pystyn ilmaisemaan itseäni selkeästi myös sanallisesti, mutta usein minulle helpompi tapa jäsenellä asioita on kirjoittaa niistä. Mielikuvitukseni ja luovuuteni herättävät tarinat, niin kerrotut kuin luetut. Kun pääsen tarinaan kiinni, herättää se mielessäni täysin uusia maailmoja ja pystyn näiden maailmojen kautta muistamaan lukemani ja kuulemani vielä vuosienkin jälkeen.

Lapsen mieli on esteettisesti virittynyt luovassa toiminnassa (Ruokonen & Rusanen, 2009). Esteettisellä peruskokemuksella tarkoitetaan moniaistisia lapsuudessa saatuja kokemuksia, joiden varaan lapsi rakentaa myöhemmät taidemieltymyksensä, kulttuuriset arvostuksena ja taideharrastuksiensa kohteet (Ruokonen & Rusanen, 2009). Koen itse, että juuri rakkaus tarinoita kohtaan on luonut minuun myös kiinnostuksen näytelmiä, elokuvia, musiikkia, kuvataidetta ja tanssia kohtaan. Kaikki nämä edellä mainitut kertovat omalla tavallaan tarinan. Vaikken itse varsinaisesti luo taidetta esimerkiksi kuvallisen ilmaisun kautta, nautin suuresti niistä elämyksistä taiteen parissa, joita olen päässyt seuraamaan. Pyrin yhä edelleen jokaisessa uudessa vierailemassani kaupungissa käymään edes yhdessä taidemuseossa, konsertissa, näytelmässä tai baletissa. Nämä kulttuuriset kokemukset rikastuttavat opetustani ja kykyäni kuvailla oppilaille ympäröivää maailmaa. Näiden tarinoiden kautta uskon voivani vaikuttaa myös oppilaiden haluun kokea maailmaa taiteen ja ilmaisun kautta.

Yhteenveto

Olen tiedostava opettaja, joka pyrkii kehittymään ammatillisesti joka päivä. Tiedostan asenteitani ja uskomuksiani eri oppiaineiden osalta ja kykenen tarkastelemaan näitä kriittisesti. Perustan käsitykseni asioista tieteeseen ja olen valmis muuttamaan ajatteluani, mikäli uudempi tieteellinen tieto näin osoittaa. Tiedostan lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin vaikuttavia seikkoja ja niihin kiinteästi liittyvien oppiaineiden ja tiedonalojen merkityksen. Tiedostan oppilasryhmien moninaisuuden merkityksen opetuksessa ja pyrin ottamaan moninaisuuteen liittyviä seikkoja huomioon jokapäiväisessä työssäni. Tunnistan selkeästi jokaisen oppiaineen erityisluonteen ja kykenen tarkastelemaan niitä yli oppiainerajojen. Hahmotan oppiaineita myös oppimiskokonaisuuksina ja kykenen yhdistelemään oppiaineiden sisältöjä aihealueittain. Kykenen erittelemään oppiaineiden pedagogista kulttuuria ja tiedostan oppiainekirjoon liittyviä ideologisia ja poliittisia sidoksia. Ymmärrän, ettei mikään synny tyhjiössä ja että yhteiskunnalliset näkemykset ja ajankuva vaikuttavat kouluun instituutiona. Osaan suunnitella, ohjata ja arvioida opetusta niin oppiaineissa kuin monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa niin esi- ja alkuopetuksessa kuin myös ylemmillä alakoulun luokilla. Koen kuitenkin, että suurin kehittämiskohteeni on

kokemuksen puute, joka korjaantuu vuosien kuluessa. En ole vielä koskaan opettanut alakoulua läpi, joten jokaisen vuosiluokan sisällöissä on minulle vieraita osa-alueita, jotka tulevat hiljalleen tutuiksi, kun pääsen kiinnittymään työelämään luokanopettajan työtehtävässä. Koen kuitenkin, että se tehtävä, joka yliopistokoulutuksella on ollut asiantuntijuuteni rakentumisessa, on tältä erää täytetty.

Lähteet:

Fornaciari, A. (2020). *Luokanopettajan yhteiskuntasuuntautuneisuus ja sen kriittinen potentiaali*. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Väitöskirja.

https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/71979/978-951-39-8293-5_vaitos09102020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kataja, E., Partio, L., Ranta, R., Setälä, A. & Tarkka, K. (2018). Osallisuutta, osallistumista vai osallistamista? Käsiteviidakosta kohti selkeyttä. Teoksessa M. Rautiainen (toim.) *Kohti parempaa demokratiaa. Euroopan neuvoston demokratiakulttuurin kompetenssit kasvatuksessa ja opetuksessa*. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/60058/978-951-39-7594-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Krokfors. (2017). *Opetussuunnitelman pedagogiset mahdollisuudet – opettajat uuden edessä*. Teoksessa T. Autio, L. Hakala & T. Kujala (toim.) Opetussuunnitelmatutkimus: keskustelunavauksia suomalaiseen kouluun ja opettajankoulutukseen. Tampere University Press.

Nikkola, T. & Löppönen, P. (2013). *Oivalluksia ryhmästä – Pintaa syvemmälle ryhmäilmiöihin*. https://opinkirjo.fi/wp-content/uploads/2018/12/oivalluksia_ryhmasta.pdf

Nurmi, J-E. (2013). *Motivaation merkitys oppimisessa*. Kasvatus 44(5), 548–554.

OAJ:n "Opettajan arvot ja eettiset periaatteet" -materiaali. Haettu 12.4.2025 osoitteesta <https://www.oaj.fi/arjessa/opetustyon-eettiset-periaatteet/opettajan-arvot-ja-eettiset-periaatteet/>

Puusa, A. & Ala-Kortesmaa, S. (2019). Vuorovaikutukselliset työyhteisötaidot asiantuntijatyössä. *Työelämän tutkimus – Arbetslivsforskning* 17 (3), 187–201. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/87125/46056?acceptCookies=1>

Ruokonen, I. & Rusanen, S. (2009). Esteettinen kasvattaja kulttuurisena kasvattajana. Teoksessa I. Ruokonen, S. Rusanen & A.-L. Välimäki (toim.) *Taidekasvatus*

varhaiskasvatuksessa.

Helsinki:

Yliopistopaino

Oy.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80314/3ade1cb7-b61e-4c73-b0a8-b0305b3f927b.pdf?sequence=1>

Vuorikoski, M. & Kiilakoski, T. (2005). *Dialogisuuden lupaus ja rajat*. Teoksessa T. Kiilakoski, T. Tomperi & M. Vuorikoski (toim.) *Kenen kasvatus? Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus*. Tampere: Vastapaino, 309–334.